

Draaiboek

De kunst van het gedragskundig vak

Beroepscompetenties van de orthopedagoog en psycholoog in de praktijk.

Door: Nanouk van Tol (orthopedagoog-generalist, BIG-registratie: 39926909431, NVO: 8537)

Datum: 23-7-2026

Inhoudsopgave

Wat leer je tijdens de cursus?	3
Doelgroep en vooropleidingseisen	3
Docent(en).....	4
Uitvoeringsdatum	5
Programma	5
Studiebelasting	8
Literatuur	8
Huiswerkopdrachten	10
Eindtoets	10
Accreditatie	10

Wat leer je tijdens de cursus?

Orthopedagogen en psychologen worden wetenschappelijk opgeleid, met een gedegen opleiding waarbinnen theorie verbonden wordt aan praktijk. Verschillende beroepscompetenties komen aan de orde, zowel vanuit theorie als met een stage in de praktijk. Na vier jaar is de gedragskundige in brede zin vakbekwaam. Toch ervaren orthopedagogen en psychologen in de praktijk regelmatig een gevoel van handelingsverlegenheid als ze eenmaal echt aan het werk gaan. De kunst van het vak moet je immers in de praktijk nog leren. Binnen deze cursus verkennen we de zeven beroepscompetenties (zoals gebruikt in het beroepscompetentiemodel van de NVO en gebaseerd op het CanMeds-model) in de praktijk. Je leert theorie ten aanzien van verschillende werkwijzen of methodieken die in de praktijk veel gebruikt worden (zoals handelingsgerichte werken, met speciale aandacht voor het opstellen van een integratief beeld). Op deze manier wordt jouw inhoudelijke basis versterkt. Daarnaast gaan we in op de thema's die passen bij andere beroepscompetenties, zoals de communicatieve vaardigheden in de afstemming met ouders, vaardigheden in de samenwerking en vaardigheden op het gebied van de organisatie. Binnen de volledige cursus is er veel ruimte om te leren met en van elkaar. Er is uitgebreid tijd voor het toepassen van het geleerde in jouw werkpraktijk en supervisie en reflectie maakt integraal onderdeel uit van deze cursus. Na deze cursus heb je kennisgemaakt met de kunst van het gedragskundig vak en ben je klaar voor het echte werk!

De leerdoelen voor deze cursus zijn:

- Na het volgen van deze cursus ervaart de gedragskundige een toegenomen vakbekwaamheid in het uitvoeren van zijn vak
- Na het volgen van deze cursus is er toegenomen kennis ten aanzien van de onderwerpen:
 - o Handelingsgericht werken (dag 1)
 - o Systemisch werken in de praktijk (dag 2)
 - o Samenwerken binnen een multidisciplinair team (dag 3)
 - o Leren binnen intervisie (dag 3 en 4)
 - o Sturen op proces / regievoeren (dag 3 en 4)
 - o Beïnvloedingsvaardigheden (dag 4)
- Na het volgen van deze cursus ervaart de deelnemer toegenomen vaardigheden op het gebied van:
 - o Het toepassen van handelingsgericht werken in de gedragskundige praktijk (dag 1)
 - o Het vertalen van de hulpvraag en informatie naar een onderzoeksvraag of verklarende analyse en behandelplan (dag 1 en 2)
 - o Het schrijven van een integratief beeld ten behoeve van behandeling of diagnostiek (dag 1 en 2)
 - o Het gelijkwaardig communiceren met ouders, leerkrachten en kinderen en jongeren vanuit de gedragskundige rol (dag 2)
 - o Het sturen op het proces en tegelijkertijd gelijkwaardig zijn in het contact in of met een behandel- of onderwijsteam (dag 3 en 4)
 - o Het vormgeven van intervisie (dag 3 en 4)
 - o Het beïnvloeden van processen binnen een organisatie vanuit jouw gedragskundige rol (dag 4)

Doelgroep en vooropleidingseisen

Deze cursus richt zich in de basis op orthopedagogen en psychologen die de laatste drie jaar de basisopleiding hebben afgerond en willen starten met een goede basis. De cursus is ook geschikt voor collega's die behoefte hebben aan een bredere verdieping op verschillende thema's. Ook als je enige

tijd uit het werkveld bent geweest en je wilt de basis goed op orde hebben, kan je je aanmelden. Het onderwijs binnen deze dagen is van universitair postmaster niveau.

Klik hieronder aan wat de beoogde doelgroep is.

- ☒ Basisorthopedagogen / basispsychologen (vooropleiding: WO afgerond)
- ☐ Orthopedagoog-generalisten / GZ-psychologen (vooropleiding: post-academische opleiding)
- ☐ Therapeuten, waaronder vaktherapeuten / toegepast psychologen (HBO of post-HBO)
- ☐ Systeemtherapeuten (HBO of post-HBO)
- ☐ Leerkrachten (HBO of post-HBO)
- ☐ Intern begeleiders (HBO of post-HBO)
- ☐ Pedagogisch behandelaren (bijvoorbeeld HBO Social work)
- ☐ Pedagogisch medewerkers (bijvoorbeeld MBO SPW)
- ☐ Zorgondersteunend personeel (bijvoorbeeld MBO administratief)

Het aantal deelnemers voor deze cursus bedraagt minimaal 4 deelnemers en maximaal 12 deelnemers. Bij vier of vijf deelnemers wordt een aanpassing gedaan in het aantal docenten dat aanwezig is per dag.

Docent(en)

Er is gekozen voor een brede docentengroep om zo de diversiteit in het werk zichtbaar te maken. Om de rode draad van de opleiding te borgen is er één hoofddocent. Nanouk van Tol – Verbeek, NVO orthopedagoog-generalist is alle dagen aanwezig (100 procent) en als hoofddocent inhoudelijk verantwoordelijk voor het onderwijs op alle dagen. De cursus wordt geboden door de volgende docent(en).

Het docentenoverzicht per dag:

Dag 1: Gehele dag: Nanouk van Tol, NVO orthopedagoog-generalist. Nanouk is werkzaam als orthopedagoog-generalist, supervisor en docent binnen praktijk Zij aan Zij (jeugd-GGZ diagnostiek en behandeling voor kinderen, jongeren en hun systeem).

Vanaf 10.30 uur aanwezig: Anne Overeem, NVO orthopedagoog-generalist (inleiding in handelingsgericht werken). Anne is werkzaam als orthopedagoog-generalist en werkbegeleider bij Praktijk Dichterbij in Dronten (jeugd-GGZ diagnostiek en behandeling voor kinderen, jongeren en hun systeem).

Dag 2: Gehele dag: Nanouk van Tol, NVO orthopedagoog-generalist. Nanouk is werkzaam als orthopedagoog-generalist, supervisor en docent. Werkzaam bij het CJG in Eefde en deels bij Praktijk Zij aan Zij (jeugd-GGZ diagnostiek en behandeling voor kinderen, jongeren en hun systeem).

Gehele dag: Annemiek van den Born, orthopedagoog (inleiding in systemisch werken). Annemiek is werkzaam als orthopedagoog binnen praktijk Zij aan Zij (jeugd-GGZ diagnostiek en behandeling voor kinderen, jongeren en hun systeem).

Dag 3: Gehele dag: Nanouk van Tol, NVO orthopedagoog-generalist. Nanouk is werkzaam als orthopedagoog-generalist, supervisor en docent binnen praktijk Zij aan Zij (jeugd-GGZ diagnostiek en behandeling voor kinderen, jongeren en hun systeem).

Ochtend: Ratna van der Meer-Mohr, NVO orthopedagoog-generalist (inleiding op intervisie, inleiding op regievoeren). Ratna is werkzaam als orthopedagoog-generalist

en supervisor binnen praktijk Zij aan Zij (jeugd-GGZ diagnostiek en behandeling voor kinderen, jongeren en hun systeem).

Middag: Shannon van Kerkhoff, psychomotore therapeut (inleiding op samenwerken binnen een multidisciplinair team). Shannon is werkzaam als psychomotore therapeut supervisor binnen praktijk Zij aan Zij (basis GGZ diagnostiek en behandeling voor kinderen, jongeren en hun systeem).

Dag 4: Gehele dag: Nanouk van Tol, NVO orthopedagoog-generalist. Nanouk is werkzaam als orthopedagoog-generalist, supervisor en docent binnen praktijk Zij aan Zij (basis GGZ diagnostiek en behandeling voor kinderen, jongeren en hun systeem).

Tot 11 uur: Ratna van der Meer-Mohr, NVO orthopedagoog-generalist (inleiding op intervisie, inleiding op regievoeren). Ratna is werkzaam als orthopedagoog generalist en supervisor binnen praktijk Zij aan Zij (basis GGZ diagnostiek en behandeling voor kinderen, jongeren en hun systeem).

Uitvoeringsdatum

De cursus omvat vier cursusedagen. Er wordt één cursus per jaar ingepland en op vraag worden meerdere aanbiedingen gepland. De aanbodingslocatie is Apeldoorn. Op verzoek kan de cursus ook incompany aangeboden worden. De cursussen die ingepland staan, worden vermeld op www.zijaanzij.info

Programma

Het programma bestaat uit vier dagen. Hieronder staat het programma per dag uitgewerkt. Uitgangspunten bij het invullen van het programma zijn de leerdoelen van de cursus, het leren met en van elkaar en reflectie op het eigen handelen. Alle dagen wordt face-to-face onderwijs geboden. De lestijden zijn van half 10 tot half 5, met een uur middagpauze. De contacturen per dag bedragen 6 uur.

Dag 1: Op deze eerste dag staat het vakinhoudelijk handelen centraal. Nadat er ruimte is geweest voor het kennismaken, zal de opbouw van de cursus toegelicht worden. Er volgt een inleiding op de beroepscompetenties en het competentiegericht onderwijs. Iedereen vult een competentiescan in om zicht te krijgen op de eigen leerdoelen voor de cursus. Het eerste vakinhoudelijk thema wordt inhoudelijk toegelicht (handelingsgericht werken). Na de pauze staat de rest van de dag in het thema van het oefenen met handelingsgericht werken. Hierbij wordt aanvankelijk gebruik gemaakt van een casus vanuit de praktijk van de docenten, maar het is fijn als de deelnemers ook een eigen casus mee hebben om mee te oefenen. Alle stappen van handelingsgericht werken worden langsgelopen waarbij een verbinding gelegd wordt tussen het theoretisch model en hoe het werken in de praktijk er aan toe gaat. Gedurende de dag is de gelegenheid om in kleine groepjes met een casus te oefenen om van intake-informatie en diagnostische informatie tot een integratief beeld te komen. Hierbij komen naast kennis en vaardigheden op het gebied van handelingsgericht werken ook vaardigheden op het gebied van de interpretatie van didactische, cognitieve en neuropsychologische tests aan de orde. Het huiswerk na dag 1 is het in de praktijk oefenen met de opgedane kennis en vaardigheden, waarbij specifiek gevraagd om het schrijven van tenminste één integratief beeld.

Tijden	Wat	Hoe
9.30– 10.00 uur	Kennismaking en toelichting op het programma	Praktische werkvorm in de volledige groep

10.00 – 10.15uur	Beroepscompetenties in de praktijk	Theoretische inleiding
10.15 – 10.30 uur	Invullen beroepscompetentiescan en formuleren persoonlijk leerdoel	Zelfbeoordeling
10.30 – 11.00 uur	Handelingsgericht werken in de praktijk	Theoretische inleiding
11.00 – 11.15 uur	Koffiepauze	Ruimte voor reflectie
11.15 – 12.00 uur	Handelingsgericht werken in de praktijk	Theoretische inleiding
12.00 – 13.00 uur	Van hulpvraag → onderzoeksvraag / onderzoekshypothesen	Praktische oefening in kleine groepjes
13.00 – 14.00 uur	Pauze	
14.00 – 15.00 uur	Het verwerken van onderzoeksresultaten	Plenaire oefening
15.00 – 15.15 uur	Koffiepauze	Ruimte voor reflectie
15.15 – 15.45 uur	Het maken van het integratief beeld	Oefening in tweetallen
15.45 – 16.15 uur	Het bespreken van het integratief beeld met de cliënt	Rollenspel
16.15 – 16.30 uur	Oogsten en toelichten huiswerk	Reflecteren

Dag 2: De dag start met een terugblik op dag 1 en het huiswerk. In twee subgroepen reflecteren we op praktische toepassing van het geleerde in de orthopedagogische praktijk. Wat lukte goed en wat heeft daarbij geholpen? Welke successen zijn behaald? In tweetallen wordt vervolgens een integratief beeld uit de praktijk van de deelnemers bekeken. Wat kan er beter en wat is er al goed? Waar liggen nog vragen of werk voor de orthopedagoog? De rest van deze dag staat in het teken van communicatie met het cliëntsysteem. Er wordt gestart met een theoretische inleiding op systemisch werken en de rol van communicatie binnen de samenwerking met ouders. Hierbij wordt onder meer ingegaan op de inhoud, het proces en de timing van communicatie met ouders, waarbij het ouderperspectief meegenomen wordt. We verkennen gezamenlijk de voorkeursstijlen van communicatie van de deelnemers (aan de hand van de Roos van Leary). Er is ruimte voor het verkennen van de eigen communicatieve voorkeuren binnen een rollenspel. Centraal hierbij staat het contact met de ander positief en transparant houden, met oog voor de beroepscode van de twee beroepsverenigingen. Aan het eind van de dag reflecteren we op het geleerde van dag 1 en 2, waarbij we concreet ingaan op het samen met ouders vertalen van een hulpvraag (bijvoorbeeld: help mijn kind van gedrag X af of classificeer ADHD) naar een onderzoeks- of behandelvraag. Het huiswerk van deze dag is oefenen met gespreksvoering en het maken van een analyse van de gespreksvaardigheden in verschillende situaties. Welke voorkeuren hebben de deelnemers in hun werk en thuis? Lukt het je om hier bewuste keuzes in te maken? En kan je experimenteren met nieuw communicatief gedrag? Deelnemers schrijven na deze bijeenkomst een reflectieverslag, waarbinnen ze ook een inbreng formuleren voor de intervisie waarmee dag 3 start. Deze inbreng is gerelateerd aan de al eerder besproken thema's en dienen een leervraag voor de deelnemer zelf te bevatten.

Tijden	Wat	Hoe
9.30– 9.45 uur	Gezamenlijke start – toelichting programma	Plenaire lezing
9.45 – 10.45 uur	Reflectie in twee subgroepen (max 6 deelnemers)	Begeleide intervisie
10.45 – 11.00 uur	Koffiepauze	Ruimte voor reflectie
11.00 – 12.00 uur	Integratief beeld uit de praktijk	Begeleide intervisie
12.00 – 12.30 uur	Gezamenlijke terugblik – hoe kan je verder leren op de vakinhoudelijke thema's?	Plenair gesprek
12.30 – 13.30 uur	Pauze	
13.30 – 14.00 uur	Inleiding op systemisch werken	Theoretische inleiding

14.00 – 15.00 uur	Communicatie en samenwerken met (moeilijke) ouders in de praktijk	Rollenspel
15.00 – 15.15 uur	Koffiepauze	Ruimte voor reflectie
15.15 – 15.45 uur	De Roos van Leary in de praktijk	Theoretische inleiding
15.45 – 16.15 uur	Van hulpvraag naar diagnostiek- of behandelaanbod	Oefening in tweetallen
16.15 – 16.30 uur	Oogsten en toelichten huiswerk	Reflecteren

Dag 3: Deze dag starten we opnieuw met een reflectie op de toepassing van het geleerde tijdens de vorige dag. Na een korte theoretische inleiding op intervisie, gaan we oefenen met (begeleide) intervisie. We maken groepjes van maximaal zes deelnemers waarbij we aan de hand van twee werkvormen enkele inbrengen van deelnemers bespreken. Vervolgens wordt het thema van vandaag (regievoeren) inhoudelijk geïntroduceerd. Samen verkennen we onderwerpen die met dit thema te maken hebben zoals: de dubbelrol die de gedragskundige vaak heeft (onderdeel zijn van het team maar ook inhoudelijk sturend). We verkennen verschillende manieren om regie te voeren (vanuit proces en vanuit inhoud). Het thema “op jezelf en het proces vertrouwen” terwijl je niet alles weet zal onderdeel uitmaken van dit programma. Verder staan thema’s als praktische regievoering (waar moet je allemaal op letten en hoe houd je overzicht) en zelfzorg vandaag op de agenda. In de middag zullen we samen met een vaktherapeut verkennen wat er nodig is om samen te werken binnen een multidisciplinair team. Het huiswerk is het maken van een video-opname van een communicatie moment met anderen, bijvoorbeeld binnen een multidisciplinair team. Analyseer je eigen video en reflecteer op jouw regie- of communicatieve vaardigheden. Formuleer een inbreng.

Tijden	Wat	Hoe
9.30– 9.45 uur	Gezamenlijke start – toelichting programma	Plenaire lezing
9.45 – 10.00 uur	Theoretisch kader intervisie	Plenaire lezing
10.00– 10.45 uur	Reflectie in twee groepen, intervisiemethodiek 1	Begeleide intervisie
10.45 – 11.00 uur	Koffiepauze	Ruimte voor reflectie
11.00 – 11.30 uur	Reflectie in twee groepen, intervisiemethodiek 2	Begeleide intervisie
11.30 – 12.30 uur	Inhoudelijke introductie op thema regievoeren	Theoretische inleiding met oefening in tweetallen
12.30 – 13.00 uur	Inleiding en oefening ten aanzien van zelfzorg	Plenaire introductie met oefening en gesprek in tweetallen
13.00 -14.00 uur	Pauze	
14.00 – 14.30 uur	Introductie samenwerken met vaktherapeuten (of andere behandelaren)	Theoretische inleiding
14.30 – 15.15 uur	Regie pakken op proces en inhoud	Ervaringsoefening
15.15 – 15.30 uur	Koffiepauze	Ruimte voor reflectie
15.30 – 15.45 uur	Oefenen met een multidisciplinair overleg	Rollenspel
15.45 – 16.15 uur	Nabespreken van rollenspel	Plenair nagesprek
16.15 – 16.30 uur	Oogsten en toelichten huiswerk	Reflecteren

Dag 4: Ook deze laatste dag starten we met een reflectie op de toepassing van het geleerde tijdens de vorige dag. We maken groepjes van maximaal vier deelnemers waarbij we aan de hand van twee werkvormen enkele inbrengen van deelnemers bespreken. Bij deze intervisie wordt meer zelfstandigheid verwacht. Vervolgens volgt een theoretische inleiding op het thema van vandaag: de rol van de gedragskundige binnen de organisatie. Vandaag hebben politieke en beïnvloedingsvaardigheden

de aandacht, waarbij gekeken wordt naar de rol en taken van de gedragskundigen in beleid. Samen wordt gekeken welke vaardigheden nodig zijn voor effectieve gedragsbeïnvloeding (van ouders, maar ook van bijvoorbeeld collega's of managers). Tenslotte wordt vandaag de competentiescan opnieuw ingevuld om alle deelnemers inzicht te geven in hun groei maar ook in hetgeen ze geleerd hebben. Op basis van deze laatste competentiescan maken de deelnemers een leerplan wat ze verder vorm kunnen geven in de praktijk. Ook zal hierbij aandacht zijn voor het thema, wat voor gedragskundige wil ik eigenlijk zijn?

Tijden	Wat	Hoe
9.30– 9.45 uur	Gezamenlijke start – toelichting programma	Plenaire lezing
9.45 – 10.45 uur	Reflectie op de toepassing van de kennis en vaardigheden op het gebied van regievoeren in de praktijk	(begeleide) intervisie
10.45 – 11.00 uur	Koffiepauze	Ruimte voor reflectie
11.00 – 12.30 uur	De rol van beïnvloeding in de gedragskundige praktijk.	Theoretische inleiding
12.30 – 13.30 uur	Pauze	
13.30 – 14.45 uur	Verschillende oefeningen met beïnvloeding in de praktijk	Praktische oefening in tweetallen en rollenspel
14.45 – 15.00 uur	Gezamenlijke afsluiting thema beïnvloeding	Plenaire lezing
15.00 – 15.15 uur	Koffiepauze	Ruimte voor reflectie
15.15 – 15.30 uur	Competentiescan	Zelfstandige oefening
15.30 – 16.00 uur	Omzetten van de competentiescan naar een leerplan	Plenaire lezing en zelfstandige oefening
16.00 – 16.30 uur	Toelichting eindverslag Afsluitende reflectie oefening Oogsten, ruimte voor afscheid en afronding	Plenaire lezing

Studiebelasting

Het totaal aantal contacturen voor deze opleiding betreft 24 uur. Het is verplicht om literatuur te lezen voor deze opleiding (zie de literatuurlijst). De studiebelasting exclusief de contacturen betreft ongeveer 16 uur (lezen verplichte literatuur, huiswerkopdrachten en eindopdracht). Hiermee is de totale studiebelasting 40 uur.

De 24 contacturen zijn als volgt verdeeld over de taakgebieden:

- Diagnostiek: 10 uur
- Behandeling: 10: uur
- Overige taakgebieden: 4: uur

Er kunnen maximaal drie beroepscompetenties aangegeven worden. De verdeling is daarom als volgt gemaakt:

- Vakinhoudelijk handelen: 40%
- Professionaliteit: 30%
- Samenwerking: 30%

Literatuur

De volgende literatuur is verplicht bij deze scholing (totaal 241 pagina's). De verplichte en gewenste literatuur worden aangeleverd vanuit de organisatie. De aanbevolen literatuur kan zelf aangeschaft worden en biedt een goed naslagwerk.

Draaiboek - De kunst van het gedragskundig vak – beroepscompetenties van de orthopedagoog en de psycholoog in de praktijk

Dag 1:

Pameijer, N., Kramer, A., & Draaisma, N. (2024). Hoofdstuk 1: Inleiding. HGD is gestructureerd en op maat. In N. Pameijer, A. Kramer, & N. Draaisma (Reds.). *Handelingsgerichte diagnostiek in de jeugdzorg en JGGZ: Samen van vraag naar plan* (pp. 13-21). Den Haag: Acco. (8 pagina's)

Pameijer, N., Kramer, A., & Draaisma, N. (2024). Hoofdstuk 2: Uitgangspunten. Zes pijlers als fundament voor handelingsgericht denken en doen. In N. Pameijer, A. Kramer, & N. Draaisma (Reds.). *Handelingsgerichte diagnostiek in de jeugdzorg en JGGZ: Samen van vraag naar plan* (pp. 23-51). Den Haag: Acco. (28 pagina's)

Dronkers, F., & Dijkstra, I. (2015). Richtlijnen in de jeugdhulp en jeugdbescherming. *De psycholoog*, pp. 37-41. (4 pagina's)

Peeters, P.-H. (2022). Sociaal werkers en autonomie: "Eigen kompas niet genoeg". *www.socialevraagstukken.nl*. Geraadpleegd op 23 april 2024.
<https://www.socialevraagstukken.nl/interview/jurja-steenmeijer-een-eigen-kompas-is-niet-genoeg/> (2 pagina's).

Geadviseerde literatuur:

Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (2023). De orthopedagoog als professional. Beroepscompetentieprofiel NVO orthopedagoog. Gevonden op: <https://www.nvo.nl/kwaliteit/beroepscompetentieprofielen> (32 pagina's)

Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (2021). Beroepscode van de NVO. Gevonden op: <https://www.nvo.nl/kwaliteit/beroepscode-en-tuchtrecht> (44 pagina's) of Nederlands instituut voor psychologen (2024). Beroepscode voor psychologen. Gevonden op: <https://psynip.nl/beroepskwaliteit/beroepscode/> (40 pagina's).

Dag 2:

Baars, J., Wagenaar, K., & van Meekeren, E. (2013). Wat klinici moeten weten over families en naastbetrokkenen. In: Baars en van Meekeren (Reds.). *Een psychische stoornis heb je niet alleen* (pp. 27-75). Amsterdam: Boom. (48 pagina's)

Klooker, J. (2018) *Syts. Transformatie Jeugdhulp: leren en verbeteren door praktijkverhalen*. Programma Professionalisering Jeugdhulp & Jeugdbescherming. Nederlands Jeugdinstituut / NJI Utrecht (58 pagina's)

Dag 3:

Pameijer, N., Kramer, A., & Draaisma, N. (2024). Hoofdstuk 8: Samenwerken in jeugdzorg en onderwijs: HGD-light. Samen puzzelen om tot een passende integrale aanpak te komen. In N. Pameijer, A. Kramer, & N. Draaisma (Reds.). *Handelingsgerichte diagnostiek in de jeugdzorg en JGGZ: Samen van vraag naar plan* (pp. 171-201). Den Haag: Acco. (30 pagina's)

Rober, P. (2000). Het innerlijke gesprek van de therapeut in de praktijk van gezinstherapie. Enkele ideeën over het zelf van de therapeut, de therapeutische impasse en het proces van reflectie. *Systeemtherapie*, jaargang 12 (2), p. 1-17. (17 pagina's)

Geadviseerde literatuur:

Nederlandse vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (2021). Intervisie richtlijn. Gevonden op: <https://www.nvo.nl/veelgestelde-vragen/wat-zijn-de-richtlijnen-voor-intervisie> (1 pagina)

Draaiboek - De kunst van het gedragskundig vak – beroepscompetenties van de orthopedagoog en de psycholoog in de praktijk

Dag 4

Ferris, G.R., Treadway, D.C., Perrewé, P.L., Brouer, R.L., Douglas, C., & Lux, S. (2007) Political Skill in Organizations. *Journal of Management*. P. 290-320. (30 pagina's)

Sorgeloos, D., Segers, J., & Pepermans, R. (2013). Politieke vaardigheden: als essentiële component van leiderschapsontwikkeling. *Management en Organisatie*, nummer 2, p. 5-21 (16 pagina's).

Naast bovenstaande wordt de volgende literatuur aanbevolen:

N. Pameijer, A. Kramer, & N. Draaisma (Reds.). *Handelingsgerichte diagnostiek in de jeugdzorg en JGGZ: Samen van vraag naar plan*. Den Haag: Acco.

Voor richtlijnen en inhoudelijke theoretische achtergrond adviseren we:

- <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/>
- <https://www.nji.nl/>

Huiswerkopdrachten

De huiswerkopdrachten staan beschreven in het programma hierboven, aan het eind van elke dag.

Eindtoets

De cursus wordt afgesloten met een eindopdracht. Deze bestaat uit een schriftelijk en integraal reflectieverslag waarin je laat zien dat je de literatuur en kennis en vaardigheden die behandeld zijn in de cursus tot je hebt genomen en verwerkt hebt in je handelen. Je reflecteert hierbij op jouw groei in je professioneel functioneren aan de hand van de beroepscompetenties en met gebruik van ten minste drie concrete beroepsvoorbeelden. Je schrijft het verslag na de laatste bijeenkomst. Het verslag bestaat uit minimaal twee en maximaal vier pagina's. Lever het verslag in binnen vier weken na afloop van de cursus via academie@zijaanzij.info. De docent zal binnen vier weken feedback geven op je opdracht. Indien de eindopdracht met goed resultaat is afgerond, ontvang je een digitaal certificaat.

Accreditatie

Om in aanmerking te komen voor accreditatie moet je tenminste 90% van de tijd aanwezig geweest zijn. Bij geldige redenen voor afwezigheid, kan je contact opnemen met de docent. Er volgt dan een vervangende opdracht die aansluit bij de leerdoelen en die in verhouding staat tot de gemiste cursustijd.

Accreditatie niet standaard aangevraagd. Wel wordt een certificaat aangeboden, die de deelnemer zelf kan indienen bij het SKJ of NVO/NIP (als niet-geaccrediteerde of overige scholing). Op verzoek kan accreditatie aangevraagd worden voor:

- registratie Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP
- herregistratie NVO orthopedagoog-generalist
- herregistratie NIP kinder- en jeugdpsycholoog
- herregistratie NVO orthopedagoog / NVO pedagoog
- ook geldt deze aanvraag dan voor het SKJ